

Cooperativismo e Enonomía Social, nº 29 (2006-2007), pp. 89-92

NOTAS SOBRE A SEGUNDA MODIFICACIÓN DA LEI 4/1993, DE 24 DE XUÑO, DE COOPERATIVAS DE EUSKADI

Manuel José VÁZQUEZ PENA

En virtude do Regulamento do Parlamento Europeo e do Consello da Unión Europea núm. 1606/2002, de 19 de xullo (D.O. núm. L 243, de 11 de setembro), acordouse a aplicación das Normas Internacionais de Contabilidade no territorio da Unión Europea; normas éstas que na súa maioría foron aprobadas polo Regulamento da Comisión núm. 1725/2003, de 29 de setembro (D.O. núm. L 261, de 13 de outubro), xa varias veces modificado.

Neste contexto, ha de terse presente que a recente revisión polo International Accounting Standards Board (IASB) da Norma Internacional de Contabilidade núm. 32, referente ós instrumentos financeiros, así como a emisión da correspondente interpretación do Comité de Interpretación das Normas Internacionais de Información Financeira (CINIIF 2) sobre a aplicación da Norma Internacional de Contabilidade (NIC 32) ás achegas de personas socias de Entidades Cooperativas [aprobadas ambas pola Comisión en virtude dos Regulamentos 2237/2004, de 29 de decembro (D.O. núm. L 393, de 31 de decembro) e 1073/2005, de 7 de xullo (D.O. núm. L 175, de 8 de xullo), respectivamente], impide a consideración como recurso propio das achegas ó capital social das Cooperativas, tanto obrigatorias como voluntarias, debido ó dereito incondicional dos socios ó seu reembolso [sobre a Norma Internacional de Contabilidade núm. 32, *vid.* CABALEIRO CASAL, M. J., “A Norma Internacional de Contabilidade nº. 32 (NIC 32): Repercusión sobre a consideración do capital social das Sociedades Cooperativas”, *Cooperativismo e Economía Social*, núm. 27 (Curso 2004-2005), páxs. 283 a 286].

É importante suliñar tamén que dende o exercicio contable que comenza a partires do 1 de xaneiro de 2005 estas normas internacionais aplícanse ás Cooperativas de crédito [*cf.* a disposición derradeira undécima (“*Normas contables*”) da Lei 62/2003, de 30 de decembro (B.O.E. de 31 de decembro), de “*Medidas Fiscais, Administrativas e do Orde Social*” e, polo que particularmente fai a este tipo de Cooperativas, a disposición derradeira sexta do Real Decreto 1309/2005, de 4 de novembro (B.O.E. de 8 de novembro), polo que se “*aproba o Regulamento da Lei 35/2003, de 4 de novembro, de institucións de inversión colectiva e se adapta o réxime tributario das institucións de inversión colectiva*”, que modifica o Real Decreto 84/1993, de 22 de xaneiro, polo que se aproba o Regulamento de desenvolvemento da Lei 13/1989, de 26 de maio, de Cooperativas de crédito, adaptando o réxime destas ás Normas Internacionais de Contabilidade], aplicándose, a partires do exercicio que comenza a partires do 1 de xaneiro de 2007, ás Cooperativas que emitiran valores de renda fixa admitidos a cotización nun mercado regulado [*cf.* a xa citada disposición derradeira undécima da Lei 62/2003]. Asimesmo, non podemos esquecer que é previsible que, en breve, estas normas resulten de aplicación ó resto das Cooperativas, tendo en conta que xa existe un “*Proxecto de Lei de Reforma e Adaptación da Lexislación mercantil en materia contable para a súa armonización internacional con base na normativa da Unión Europea*” [Proxecto de Lei 121/000086. No momento de escribir estas liñas, este Proxecto foi xa aprobado polo Pleno do Congreso dos Deputados e remitido ó Senado (*cf.* o B.O.C.G. Senado, VIII Lexislatura, Serie II: Proxectos de Lei, núm. 89 (a), de 30 de marzo de 2007)].

Pois ben, sendo así, non se pode negar que esta nova normativa contable colisiona frontalmente coa actual configuración do artigo 63 da Lei 4/1993, de 24 de xuño, de Cooperativas de Euskadi, que regula o dereito dos socios ó reembolso das súas aportacións ó capital social en caso de baixa. Nin que dicir ten que, en caso de manterse a redacción do precepto nos termos vixentes, provocaríase graves repercusións na imaxe de solvencia das Cooperativas fronte a terceiros, cos correspondentes efectos para o desenvolvemento da súa actividade económica.

Ante esta situación o Lexislador vasco non dubida en tentar armonizar o dereito de reembolso dos socios cos novos criterios contables, buscando que as achegas obrigatorias e voluntarias ó capital social das Cooperativas vascas podan contabilizarse efectivamente como recurso propio, sen afectar ós valores e principios cooperativos, nin ó espírito da vixente Lei de Cooperativas de Euskadi. Con este fin promúlgase a Lei 8/2006, de 1 de decembro (B.O. do País Vasco de 15 de decembro), pola que se aproba a

“segunda modificación da Lei de Cooperativas de Euskadi”; modificación ésta que afecta ós artigos 57, 60, 62, 63, 94 e 103 da precitada norma.

A modificación do apartado primeiro do artigo 57 da Lei Vasca céntrase na posible distinción, dentro das achegas de natureza patrimonial realizadas ó capital social polos socios, entre “achegas con dereito de reembolso en caso de baixa” e “achegas cuio reembolso pode ser rehusado incondicionalmente pola Asamblea ou o Consello Rector, según se prevea nos estatutos”, para despois engadir que a transformación obrigatoria dun tipo de achegas en outro “requerirá o acordo da Asamblea Xeral”, podendo o socio disconforme darse de baixa; baixa ésta que se calificará como xustificada. Como pode apreciarse, esta modificación remite á libre decisión de cada Cooperativa para que os seus estatutos sociais podan prever a existencia de achegas ó capital social non esixibles, se ben reembolsables por decisión da Sociedade, permitindo de esta maneira contabilizar as achegas dos socios como recurso propio.

A través do artigo 2 da Lei 8/2006 engádese un párrafo ó artigo 57, o párrafo 1.bis, ofrecendo outra posibilidade, se os estatutos sociais o prevén, para asegurar o carácter de recurso propio dunha porcentaxe do capital social, de forma que, unha vez superado o mesmo nun exercicio económico, os reembolsos restantes precisen do acordo favorable do Consello Rector da Sociedade Cooperativa. Naturalmente, o socio disconforme co establecemento ou diminución desta porcentaxe poderá darse de baixa, calificándose ésta como xustificada.

O artigo 3, adicionando un párrafo cuarto ó artigo 60 da Lei 4/1993, contempla a regulación dunha serie de garantías para os titulares de achegas cuio reembolso foi rehusado pola Cooperativa en relación á súa retribución e participación no haber social. Así, estas personas titulares teñen garantizada unha remuneración preferente que se establecerá nos estatutos sociais para o caso de que a Cooperativa quera retribuir outras achegas ou distribuir algún retorno, e en caso de disolución da Sociedade.

No artigo 4 da Lei 8/2006 dase unha nova redacción ó artigo 62, se ben o certo é que, ó marxe dalgunha corrección gramatical, simplemente se engade un párrafo o seu apartado primeiro. En concreto, aludindo a transmisión “inter vivos” das achegas, inclúese a posibilidade de que os estatutos podan regular que as achegas das novas persoas socias sexan utilizadas para a adquisición das achegas cuio reembolso fora rehusado pola Cooperativa tras a baixa dos seus titulares. Esta transmisión producírase por orde de antigüidade das solicitudes de reembolso de este

tipo de achegas e, en caso de solicitudes de igual data, distribuirase en proporción ó importe das achegas.

Por último, nos artigos 5, 6 e 7 da Lei que nos ocupa matízase a redacción doutras disposicións da Lei de Cooperativas de Euskadi, en coherencia coa nova redacción dos artigos modificados antes citados. Así as cousas, como novidade da nova redacción do artigo 63 cabe subliñar o feito de que para as achegas previstas no antes referido artigo 57.1.b), os prazos de reembolso para o suposto de baixa (cinco anos como máximo dende a data da baixa) e en caso de falecemento do socio (como moito un ano dende o feito causante) computaranse a partir da data na que a Cooperativa acorde o reembolso.

Pola súa banda, ca mesma idea e na mesma línea, o artigo 6 engade un párrafo terceiro ó artigo relativo á “*adxudicación do haber social*”, isto é, ó artigo 94 da Ley 4/1993, ca redacción seguinte: “*Mentras non se reembolsen as achegas previstas no artigo 57.1.b, os titulares que causaran baixa e ós que a Cooperativa rehusara o reembolso participarán na adxudicación do haber social, despois do Fondo de Educación e Promoción Cooperativa e, salvo que os estatutos sociais prevean o contrario, antes do reintegro das demais achegas*”.

Finalmente, remátanse as modificacións da Lei de Cooperativas de Euskadi dando unha nova redacción ó apartado segundo do seu artigo 103 (“*suspensión ou baixa obrigatoria por causas económicas, técnicas, organizativas, de produción ou de forza maior*”), se ben a realidade e que, novamente ó marxe dalgunha puntualización gramatical, soamente se engade un novo párrafo. De feito, tras poñer de manifesto que calquera baixa, necesaria para manter a viabilidade económica da Cooperativa, terá a consideración de obrigatoria xustificada, e que os socios cesantes terán dereito á devolución inmediata das súas achegas ó capital social, conservando un dereito preferente ó reingreso si se crean novos postos de traballo de contido similar ó que ocupaban nos dous anos seguintes á baixa, añádese que “*en caso de que os socios cesantes sexan titulares de achegas previstas no artigo 57.1.b) e a Cooperativa non acorde a súa devolución inmediata, os socios que permanezan na Cooperativa deberán adquirir estas achegas inmediatamente nos termos que acorde a Asamblea Xeral*”.